COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 22.9.2021
COM(2021) 598 final

COMUNICARE A COMISIEI

Raport actualizat privind supravegherea mai strictă - Grecia, septembrie 2021

{SWD(2021) 273 final}

CONTEXT

Evoluțiile economice și politicile din Grecia sunt monitorizate în cadrul semestrului european pentru coordonarea politicilor economice și în temeiul cadrului de supraveghere mai strictă în conformitate cu articolele 2 și 3 din Regulamentul (UE) nr. 472/2013 ([1]). Implementarea supravegherii mai stricte pentru Grecia ([2]) confirmă faptul că Grecia trebuie să implementeze în continuare măsuri pentru a aborda sursele sau potențialele surse de dificultăți economice și financiare, implementând în același timp reforme structurale pentru a sprijini o creștere economică robustă și durabilă.

Supravegherea mai strictă oferă un cadru cuprinzător pentru monitorizarea evoluțiilor economice și pentru punerea în aplicare a politicilor necesare în vederea asigurării unei redresări economice durabile. Ea permite evaluarea periodică a evoluțiilor economice și financiare recente din Grecia, precum și monitorizarea condițiilor de finanțare a datoriei suverane și actualizări ale analizei sustenabilității datoriei. Supravegherea mai strictă furnizează, de asemenea, cadrul de evaluare a angajamentului general asumat de Grecia față de Eurogrup la 22 iunie 2018 de a continua și de a finaliza reformele adoptate în cadrul programului bazat pe Mecanismul european de stabilitate și de a asigura protejarea obiectivelor reformelor importante adoptate în cadrul programelor de asistență financiară. În acest context, supravegherea mai strictă monitorizează implementarea angajamentelor specifice de a finaliza principalele reforme structurale demarate în cadrul programului în șase domenii-cheie, în termenele convenite, până la jumătatea anului 2022, și anume: (i) politicile bugetare și bugetar-structurale, (ii) protecția socială, (iii) stabilitatea financiară, (iv) piața muncii și piețele de produse, (v) Corporația Elenă pentru Active și Participații și privatizarea și (vi) modernizarea administrației publice ([3]).

Acesta este cel de-al unsprezecelea raport privind supravegherea mai strictă pentru Grecia. Raportul se bazează pe constatările unei misiuni efectuate la distanță la 15 iulie 2021 și pe un dialog regulat cu autoritățile. Misiunea a fost derulată de Comisia Europeană în colaborare cu Banca Centrală Europeană ([4]); Fondul Monetar Internațional a participat în contextul cadrului său de supraveghere post-program, în timp ce Mecanismul european de stabilitate a participat în contextul sistemului său de avertizare timpurie și în conformitate cu Memorandumul de înțelegere din 27 aprilie 2018 privind relațiile de lucru dintre Comisia Europeană și Mecanismul european de stabilitate. Prezentul raport analizează implementarea angajamentelor asumate de Grecia față de Eurogrup în ceea ce privește finalizarea reformelor

([1]) Regulamentul (UE) nr. 472/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 privind consolidarea supravegherii economice și bugetare a statelor membre din zona euro care întâmpină sau care sunt amenințate de dificultăți grave în ceea ce privește stabilitatea lor financiară, JO L 140, 27.5.2013, p. 1.

([2]) Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/1279 a Comisiei din 28 iulie 2021 privind prelungirea supravegherii mai stricte pentru Grecia.

([3]) https://www.consilium.europa.eu/media/35749/z-councils-council-configurations-ecofin-eurogroup-2018-180621-specific-commitments-to-ensure-the-continuity-and-completion-of-reforms-adopted-under-the-esm-programme_2.pdf.

([4]) Personalul BCE a participat la misiunea de evaluare în conformitate cu competențele BCE și, prin urmare, a furnizat expertiză cu privire la politicile din sectorul financiar și la aspecte macro-critice, cum ar fi obiectivele bugetare principale, precum și nevoile în materie de sustenabilitate și de finanțare. Misiunea de evaluare a fost precedată de o misiune tehnică, de asemenea efectuată la distanță, în perioada 1-7 iulie 2021.

până la jumătatea anului 2021. Prezentul raport nu este legat de o activare a setului următor de măsuri referitoare la datorie condiționate de politici, care, potrivit calendarului bianual convenit, ar putea avea loc pe baza celui de al doisprezecelea raport. Se estimează că al doisprezecelea raport va fi publicat în noiembrie.

Angajamentele asumate de Grecia față de partenerii din cadrul Eurogrupului în iunie 2018, care stau la baza activării unor măsuri suplimentare de reducere a datoriilor, au fost stabilite până la jumătatea anului 2022, Grecia intrând, prin urmare, în ultimul an al acestui acord. Deși numeroase angajamente au fost duse la îndeplinire, misiunea a urmărit să clarifice domeniul de aplicare și calendarul angajamentelor de reformă restante.

EVALUARE GENERALĂ

Economia prezintă semnele unei redresări care are loc mai devreme decât se preconizase, în pofida faptului că a început cu întârziere față de termenele planificate. În urma declinului puternic de 8,2 % înregistrat de PIB-ul real în 2020, acesta a crescut cu 4,5 % și cu 3,4 % în primul și, respectiv, în al doilea trimestru al anului 2021, ca urmare a investițiilor și a acumulării stocurilor. Potrivit previziunilor intermediare ale Comisiei din vara anului 2021, se preconizează că PIB-ul va crește cu 4,3 % în 2021 și cu 6,0 % în 2022, luând în considerare impulsul oferit de investițiile prevăzute în planul de redresare și reziliență, precum și stimulentele fiscale oferite prin intermediul măsurilor de sprijin guvernamental. Politica bugetară rămâne acomodativă, întrucât autoritățile continuă să ofere sprijin specific și temporar economiei, inclusiv ca răspuns la incendiile catastrofale care au afectat țara în august. Măsurile de sprijinire a ocupării forței de muncă, sprijinite în special prin instrumentul UE de sprijin pentru atenuarea riscurilor de șomaj într-o situație de urgență (SURE), au continuat să susțină piața forței de muncă și, pe lângă relaxarea restricțiilor în domeniul sănătății și relansarea sezonului turistic, au sprijinit o nouă scădere a ratei șomajului, la 15,9 % în al doilea trimestru al anului 2021, față de 17,1 % în al doilea trimestru al anului 2020. Campania de vaccinare continuă să avanseze; cu toate acestea, incertitudinea care planează asupra perspectivelor rămâne ridicată, în special în privința recentei creșteri a numărului de cazuri de COVID-19 din timpul verii provocate de răspândirea unor noi variante ale coronavirusului.

Planul de redresare și reziliență adoptat recent va juca un rol esențial pentru a ajuta Grecia să iasă mai puternică din pandemia de COVID-19. Planul de redresare și reziliență al Greciei s-a numărat printre primele planuri care au fost aprobate în mod oficial de Consiliu la 13 iulie, ca urmare a unei evaluări pozitive realizate de Comisia Europeană la 17 iunie. La 9 august, Grecia a primit o plată de prefinanțare în valoare de 3,96 miliarde EUR. Planul, care prezintă măsuri menite să asigure mobilizarea unor granturi în valoare de 17,8 miliarde EUR și a unor împrumuturi în valoare de 12,7 miliarde EUR, este rezultatul efortului semnificativ depus de Grecia pentru a aborda provocările cu care se confruntă. Acesta include numeroase investiții relevante din punctul de vedere al climei și va stimula digitalizarea și realizarea unui număr mare de reforme bazate pe eforturile depuse în trecut și în prezent. Grecia a fost, de asemenea, primul stat membru care și-a finalizat acordul de parteneriat pentru perioada de programare 2021-2027. Acordul de parteneriat, adoptat de Comisie la 29 iulie 2021, stabilește orientarea strategică pentru punerea în practică a unor investiții în valoare de peste 21 de miliarde EUR în vederea sprijinirii coeziunii economice, sociale și teritoriale a Greciei.

Implementarea reformelor a continuat să se desfășoare într-un ritm bun în numeroase domenii de politică, mai multe angajamente politice specifice fiind finalizate în perioada de raportare actuală. În special:

- Au fost înregistrate progrese importante și substanțiale în ceea ce privește **privatizările**, în special prin încheierea tranzacției privind proiectul emblematic Hellinikon și prin selectarea unui investitor preferat pentru concesiunea Egnatia și a tranzacției privind Public Gas Corporation (DEPA) Infrastructure. Activitatea desfășurată de **Corporația elenă pentru active și participații** înregistrează progrese în elaborarea actualizării planului său strategic și a contractului de performanță pentru Organizația de transport urban din Atena.

- Grila salarială suplimentară pentru **Autoritatea independentă pentru venituri publice**, adoptată în contextul celui de-al 10-lea raport, a fost pusă în aplicare cu succes în cazul unei părți semnificative a personalului acesteia, finalizându-se astfel angajamentul specific asumat în domeniul administrației fiscale.

- Contractul privind implementarea integrală a sistemului informatic relevant pentru sprijinirea **cadrului de acordare a licențelor pentru investiții** a fost semnat recent, îndeplinindu-se astfel acest angajament specific, în pofida întârzierilor mari înregistrate în procedura de atribuire a contractelor.

- Contractul pentru dezvoltarea **portalului național pentru codificarea și reformarea legislației elene** a fost atribuit, acest angajament specific fiind efectiv îndeplinit. Contractul prevede o fază de punere în aplicare cu o durată lungă, de 36 de luni, și este finanțat de UE prin intermediul cadrului de referință strategic național.

S-au înregistrat în continuare progrese satisfăcătoare și în alte domenii vizate de angajamente specifice, iar autoritățile s-au angajat să asigure punerea lor în aplicare în conformitate cu termenele convenite. Mai precis:

- Sistemul informatic de colectare de tip „end-to-end” (de la un capăt la altul) pentru **administrația fiscală**, un angajament specific pentru jumătatea anului 2021, se află într-o fază de testare și se preconizează că sistemul final va fi pus în aplicare până la sfârșitul anului 2021, în conformitate, în linii mari, cu ceea ce se preconiza în cel de-al 10-lea raport.

- În ceea ce privește asistența medicală și socială, colectarea **sumelor de recuperat** – adică a cheltuielilor care depășesc plafonul prevăzut de legislație pentru cheltuielile publice cu produsele farmaceutice și cu alte servicii de asistență medicală, care urmează să fie recuperate de la furnizorii de servicii medicale – avansează în prezent în linii mari conform calendarului, după întârzierile cauzate de pandemie. Autoritățile înregistrează progrese în ceea ce privește adoptarea legislației primare de instituire a unui sistem de asistență personală pentru persoanele cu **handicap**, fondat pe o nouă abordare a evaluării handicapului, bazată pe funcționalitate, urmând ca până la sfârșitul anului să fie adoptată și legislația secundară.

- În ceea ce privește mediul de afaceri și de investiții și în urma setului de acte legislative adoptate în aprilie 2021, autoritățile au adoptat o legislație primară suplimentară în iunie 2021 pentru a reforma **acordarea de licențe pentru activitățile economice** din toate sectoarele convenite. Aceasta este o măsură binevenită. Cu toate acestea, autoritățile sunt încurajate să accelereze ritmul de adoptare a decretelor ministeriale necesare pentru punerea în aplicare a legilor din

aprilie și iunie, aceasta fiind necesară pentru ca noile dispoziții să devină pe deplin operaționale. Punerea în aplicare a foii de parcurs pentru finalizarea proiectului de **cadastru** înregistrează progrese satisfăcătoare, cu întârzieri moderate în ratificarea hărților forestiere. Instituțiile europene salută faptul că autoritățile au adoptat o nouă lege a cadastrului, care vizează accelerarea procedurilor de cartografiere cadastrală și de transfer de proprietate. În urma recentei reforme a muncii, se așteaptă ca autoritățile să prezinte un proiect inițial de nou Cod al muncii până la începutul anului 2022, în vederea consolidării securității juridice și a accesului la legislație prin **codificare juridică**.

- În domeniul **justiției**, autoritățile au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește angajamentul specific privind depunerea electronică în perioada de raportare actuală. Planul de redresare și reziliență al Greciei include o serie de măsuri de monitorizare binevenite care vor continua să urmărească și să extindă obiectivele acestei reforme.

- În ceea ce privește **combaterea corupției**, autoritățile au prezentat măsuri pentru a da curs treptat, până în aprilie 2022, celorlalte recomandări ale Grupului de state împotriva corupției (GRECO), acesta reprezentând un angajament specific.

- Autoritățile au înregistrat progrese în ceea ce privește planul general de dezvoltare a **Centrului olimpic de atletism** (OAKA). Vor fi necesare eforturi suplimentare pentru a se asigura că planurile pentru amplasament garantează sustenabilitatea financiară pe termen lung a acestuia.

Autoritățile au avansat în privința unei serii de reforme structurale mai ample inițiate în contextul supravegherii mai stricte. În special:

- În august 2021, a fost adoptată în Parlament o nouă lege cuprinzătoare privind **educația școlară** care va fi pusă în aplicare în cursul actualului an școlar 2021-22. Această reformă aduce o serie de inovații importante în ceea ce privește autonomia școlilor, schimbările organizaționale și evaluarea cadrelor didactice.

- Autoritățile au elaborat un plan de acțiune detaliat, prin intermediul sprijinului tehnic oferit de Comisia Europeană, pentru a consolida **procesul de angajare a funcționarilor publici**, Punerea în aplicare a planului va fi monitorizată în cadrul planului de redresare și reziliență al Greciei.

- Autoritățile au adoptat o nouă **strategie națională privind achizițiile publice** pentru perioada 2021-2025, cu inițiative-cheie precum digitalizarea proceselor de achiziții publice, introducerea unor instrumente și servicii moderne și îmbunătățirea cadrului de guvernanță și control.

- Nu în ultimul rând, autoritățile continuă să înregistreze progrese constante în ceea ce privește **e-guvernanța**, în special în ceea ce privește dezvoltarea continuă a portalului gov.gr și asigurarea unor sisteme robuste în sectorul public. Acțiunile din acest domeniu vor primi sprijin și prin intermediul Fondului de redresare și reziliență al Greciei.

În unele domenii, progresele au fost mai lente decât se preconizase în cel de-al 10-lea raport. În special, ritmul de **lichidare a arieratelor** nu s-a accelerat. Stocul total de arierate

era de aproximativ 900 de milioane EUR, depășind obiectivul global stabilit pentru sfârșitul lunii iulie (aproximativ 500 de milioane EUR) cu aproape 80 %. Această abatere semnificativă stârnește îngrijorare, în special având în vedere reevaluarea amplă a obiectivelor de lichidare efectuată în contextul celui de-al 10-lea raport. Întârzierea actuală face ca obiectivul de lichidare a majorității stocului de arierate, altele decât pensiile, care era scadent în luna iunie 2021, să fie dificil de îndeplinit chiar și până la sfârșitul lunii septembrie. Autoritățile sunt invitate să accelereze punerea în aplicare a tuturor acțiunilor care facilitează lichidarea arieratelor și care împiedică acumularea unora noi, pentru a evita orice viitoare abateri de la obiectivele convenite. Este încurajator totuși faptul că punerea în aplicare a recomandărilor Curții de Conturi a Greciei privind lichidarea arieratelor se realizează în continuare conform planificării și că autoritățile au identificat propuneri de simplificare a anumitor proceduri bugetare, majoritatea acestora urmând să fie adoptate până în octombrie și în decembrie 2021. În general, autoritățile au înregistrat progrese semnificative în procesul de **reformare a legii-cadru privind inspecțiile**, însă s-au produs întârzieri în raport cu calendarul din mai 2021, prevăzut în cel de-al 10-lea raport, în ceea ce privește ultimul element rămas din cadrul domeniilor prioritare vizate de supravegherea mai strictă, și anume legislația primară și implementarea decretelor privind inspecțiile în domeniul protecției mediului, din cauza reformei mai ample aflate în desfășurare în domeniul mediului. Autoritățile s-au angajat să finalizeze reforma în domeniul inspecțiilor până la sfârșitul lunii octombrie 2021. În domeniul **justiției**, activitățile legate de instituirea unităților „JustStat” înregistrează progrese mai lente decât cele preconizate, iar procedura de ofertare pentru sistemul integrat de gestionare a cauzelor civile și penale nu a fost încă lansată. În urma adoptării unei serii de legi importante în domeniul educației în 2021, se preconizează că legea privind **învățământul superior**, va fi adoptată până la sfârșitul anului 2021, ceva mai târziu decât se preconizase. În domeniul **asistenței medicale**, achizițiile publice centralizate în domeniul sănătății sunt în curs de desfășurare, dar adoptarea noului cadru legislativ pentru autoritatea națională responsabilă cu achizițiile publice centralizate în domeniul sănătății (EKAPY) nu va avea loc decât cu ocazia următoarei revizuiri. S-a avansat în ceea ce privește revizuirea legislației privind asistența medicală primară, deși există elemente-cheie care sunt încă în curs de definire, cum ar fi filtrarea accesului pacienților și înregistrarea obligatorie a acestora, iar angajarea de noi medici generaliști a înregistrat și ea progrese. Autoritățile s-au angajat să finalizeze proiectul și să îl supună consultării publice până la jumătatea lunii octombrie.

Impactul pandemiei asupra sectorului financiar a fost moderat până în prezent, datorită măsurilor puse în aplicare de autoritățile din Grecia și măsurilor de la nivelul zonei euro. Punerea în aplicare a măsurilor de politică convenite a fost reluată, dar progresele sunt, în general, mai lente decât se preconizase. Rata creditelor neperformante în primul trimestru al anului 2021 s-a menținut la 30 %, un nivel similar cu cel de la sfârșitul anului 2020, dar se preconizează că tendința de îmbunătățire continuă se va manifesta din nou în următoarele trimestre, ca urmare a unor noi securitizări semnificative în cadrul schemei Hercules. Semnele inițiale ale utilizării noului **cadru în materie de insolvență** implementat în contextul celui de-al 10-lea raport sunt încurajatoare, însă este prea devreme pentru a se evalua eficacitatea noului cadru. Procesul de concesionare în vederea înființării entității responsabile de tranzacțiile de vânzare și leaseback pentru debitorii vulnerabili a fost întârziat și mai mult și nu se preconizează că aceasta va fi înființată înainte de jumătatea anului 2022, ceea ce nu afectează totuși alte părți ale cadrului în materie de insolvență. Instrumentarea **cauzelor restante de insolvență a gospodăriilor**, un angajament specific asumat pentru sfârșitul anului 2021, a fost reluată, fiind însă probabil să dureze mai mult decât se preconizase inițial din cauza suspendării timp de mai multe luni a activității instanțelor din

motive legate de pandemie și a capacității scăzute de instrumentare a cauzelor a mai multor instanțe. În ceea ce privește desfășurarea **licitațiilor electronice** și a altor proceduri de executare silită, măsurile binevenite și semnificative incluse în (proiectul de) Codul de procedură civilă revizuit vor intra în vigoare mai târziu decât s-a preconizat, la 1 ianuarie 2022, ceea ce este regretabil având în vedere asigurările anterioare potrivit cărora codul ar fi urmat să intre în vigoare până la jumătatea lunii septembrie 2021. Autoritățile au lansat măsuri suplimentare pentru a spori eficiența anumitor aspecte procedurale ale licitațiilor electronice în 2022. S-au înregistrat în continuare întârzieri în **lichidarea stocului de garanții de stat executate** și în al doilea trimestru al anului 2021, ceea ce a condus la o revizuire în sens descendent a obiectivului de lichidare stabilit pentru 2021. Deși datele recente au arătat că există indicii de accelerare încurajatoare, îndeplinirea obiectivelor revizuite rămâne o provocare. Instituțiile europene salută adoptarea legislației secundare necesare pentru a asigura operaționalizarea deplină a **cadrului privind creditele fiscale amânate** în iulie 2021, pentru a permite utilizarea creditelor fiscale amânate în cazul pierderilor suferite de bănci, precum și modificarea în scurt timp a legislației primare relevante, pentru a facilita și mai mult securitizările și vânzările creditelor neperformante.

Autoritățile au indicat că este posibil ca îndeplinirea unei serii de angajamente specifice și de alte reforme importante să fie realizată în timp util pentru cel de-al 12-lea raport. Mai precis:

- În ceea ce privește reformele structurale bugetare, implementarea primului nivel al clasificării funcționale, care constituie un angajament specific pentru jumătatea anului 2021 în ceea ce privește **planul de conturi**, este pe cale de a fi finalizată în timp util pentru adoptarea bugetului pe 2022. Sistemul informatic de colectare de tip „end-to-end” (de la un capăt la altul), un angajament specific pentru jumătatea anului 2021 în domeniul **administrației fiscale**, se află într-o fază de testare pentru a deveni pe deplin operațional până la sfârșitul lunii octombrie 2021. Pentru luna noiembrie 2021, se preconizează o legislație care va pune în aplicare o reformă majoră a impozitului pe proprietate ENFIA pentru 2022, cu o bază mai largă asigurată de noile valori ale impozitului pe proprietate, bazate pe piață, acesta reprezentând un angajament specific.

- În domeniul **energiei**, a fost convenită o măsură antitrust împreună cu autoritățile. Punerea în aplicare cu succes a acesteia, prin adoptarea măsurilor de reglementare și a măsurilor relevante pentru întreprinderi, va îndeplini acest angajament specific.

- Se preconizează că angajamentul specific de a finaliza sistemul integrat de gestionare a resurselor umane pentru **administrația publică** va fi îndeplinit și el până în octombrie 2021, ca urmare a finalizării recente a interconexiunilor dintre evidențele fiecărui titular de post, colectate de recensământul funcționarilor publici, de Autoritatea unică de plată și de departamentul de resurse umane. Autoritățile au finalizat, de asemenea, procesul de evaluare a categoriilor existente de angajați temporari și s-au angajat să stabilească un plafon anual pentru angajații temporari până în octombrie 2021, care să fie aplicabil începând cu 2022. Instituțiile europene au încurajat autoritățile să finalizeze cât mai curând posibil procesul de numire a secretarului permanent pentru educație.

- În pofida unor întârzieri minore, autoritățile înregistrează progrese satisfăcătoare în ceea ce privește operaționalizarea **Rezervei de proiecte strategice** și a

Mecanismului de pregătire a proiectelor, urmând ca ambele să joace un rol esențial în punerea în aplicare a planului de redresare și reziliență al Greciei. Se preconizează că entitățile vor fi pe deplin operaționale până la momentul celui de-al 12-lea raport, inclusiv primul Program de elaborare a contractelor de importanță strategică și lansarea procedurii de licitație pentru contractele-cadru destinate consultanților pentru proiecte atribuite în vederea atingerii stadiului de maturitate prin intermediul Mecanismului de pregătire a proiectelor. Se preconizează, de asemenea, ca autoritățile să finalizeze adoptarea legislației secundare rămase, considerată ca fiind esențială pentru ca noua lege privind **achizițiile publice** să devină operațională, ca urmare a progreselor constante din ultimele luni.

- Au început discuțiile privind viitorul **Fondului elen pentru stabilitate financiară**, acesta fiind un angajament specific. Se preconizează ca până în octombrie 2021 să fie adoptată o modificare legislativă care să aibă în vedere durata, guvernanța, strategia de cesionare și drepturile speciale ale fondului. Se remarcă faptul că procesul de numire pentru postul de director executiv adjunct al fondului a înregistrat întârzieri. Menținerea independenței fondului și respectarea procesului de selecție, astfel cum este prevăzut în lege, rămân esențiale.

În ansamblu, prezentul raport concluzionează că Grecia a adoptat măsurile necesare pentru a-și îndeplini angajamentele specifice care îi revin, în pofida circumstanțelor dificile cauzate de pandemie. Autoritățile au îndeplinit angajamente specifice în diverse domenii, precum privatizările, îmbunătățirea mediului de afaceri și a administrației fiscale, avansând totodată în direcția unor reforme structurale mai ample, inclusiv în domeniul educației școlare și cel al administrației publice. Instituțiile europene salută implicarea strânsă și constructivă în toate domeniile și încurajează autoritățile să mențină ritmul dinamic și, dacă este necesar, să-și intensifice eforturile pentru a remedia întârzierile cauzate parțial de pandemie, în special în ceea ce privește reformele din sectorul financiar și lichidarea arieratelor.

EVOLUȚII MACROECONOMICE

După declinul puternic de 8,2 % înregistrat în 2020, economia Greciei a început să se redreseze în prima jumătate a anului. PIB-ul real a crescut cu 4,5 % și cu 3,4 % (ajustat sezonier) în primul și, respectiv, în al doilea trimestru al anului 2021, ca urmare a investițiilor și a acumulării stocurilor. Creșterea prețurilor de consum s-a accelerat în timpul verii, ajungând la 1,2 % în luna august, după mai multe luni de declin. Cu toate că, într-o oarecare măsură, evoluțiile din prima parte a anului nu au fost afectate de presiunile inflaționiste globale observate în alte state membre, acestea sunt atribuite în principal impactului reducerilor de TVA pentru prețurile serviciilor. Măsurile de sprijinire a ocupării forței de muncă au continuat să sprijine piața muncii, în pofida gravelor perturbări economice cauzate de pandemie. Se estimează că, în 2020, aproximativ 1,5 milioane de lucrători din peste 200 000 de întreprinderi au fost sprijiniți prin măsuri de sprijinire a ocupării forței de muncă finanțate prin instrumentul UE de sprijin pentru atenuarea riscurilor de șomaj într-o situație de urgență (SURE), în timp ce peste 600 000 de lucrători au posibilitatea de a beneficia de acest instrument în 2021. Ca urmare a relaxării restricțiilor privind asistența medicală și a relansării sezonului turistic, care au contribuit la accelerarea creării de locuri de muncă, rata șomajului în al doilea trimestru al anului 2021 a scăzut la 15,9 %, adică cu 0,4 puncte procentuale sub nivelul din primul trimestru și cu peste 1 punct procentual față de nivelul din anul trecut. Cu toate acestea, șomajul în rândul tinerilor a crescut de la 32,8 % în primul trimestru al anului 2020 la 41,7 % în primul trimestru al anului 2021 (cele mai recente date

disponibile). Principalii indicatori din cadrul sistemului de informare „Ergani” indică o creștere suplimentară a nivelului de ocupare a forței de muncă în lunile de vară, ceea ce indică o posibilă reducere a ratei șomajului în următorul trimestru. În paralel, se înregistrează în continuare progrese în ceea ce privește campania de vaccinare; cu toate acestea, recenta creștere a numărului de cazuri în perioada de vară ca urmare a apariției noii variante Delta a generat preocupări.

Potrivit previziunilor intermediare ale Comisiei din vara anului 2021, se preconizează că PIB-ul real va crește cu 4,3 % în 2021 și cu 6,0 % în 2022. Se preconizează că, în 2021, creșterea va fi determinată pe plan intern de impulsul oferit de investițiile prevăzute în planul de redresare și reziliență, precum și de stimulentele bugetare oferite prin intermediul măsurilor de sprijin guvernamental. Deși sosirea turiștilor internaționali au făcut posibilă recuperarea, în sezonul estival, în special în luna august, a unei părți considerabile a pierderilor înregistrate în raport cu nivelurile din 2019, se preconizează că veniturile provenite din turism vor rămâne sub nivelurile din 2019. Se preconizează că exporturile de bunuri își vor menține evoluția pozitivă, întreținută prin reziliența lor remarcabilă din perioada pandemiei. Inflația totală se va situa, conform previziunilor, la -0,4 % în 2021 și la 0,5 % în 2022.

Recent adoptatul Plan de redresare și reziliență al Greciei urmează să consolideze, pe viitor, investițiile private și publice Se preconizează că planul va sprijini redresarea economică prin implementarea unor investiții strategice în domeniul transformării ecologice, al tranziției digitale, al creșterii durabile și incluzive, precum și a altor acțiuni menite să stimuleze creșterea. Conform ultimelor simulări efectuate de serviciile Comisiei, se preconizează că nivelul PIB-ului va crește cu 2,1-3,3 % până în 2026, ca urmare a efectului combinat al componentelor de granturi și de împrumuturi. Aceste simulări nu includ posibilul impact pozitiv al reformelor structurale prevăzute în cadrul planului, care ar putea fi substanțial. Creșterea economică va fi sprijinită, de asemenea, de noul ciclu de finanțare al Uniunii.

Incertitudinea care planează asupra perspectivelor rămâne ridicată. Un factor esențial pentru redresarea industriei turismului îl vor constitui, în special, progresele înregistrate în combaterea pandemiei, atât la nivel național, cât și la nivel internațional. Redeschiderea turismului la începutul lunii mai a oferit un impuls sectorului, însă impactul acestuia a fost parțial anulat de relaxarea tardivă a restricțiilor de călătorie în principalele țări de origine ale turiștilor. Incertitudinea se referă, de asemenea, la viteza de redresare a sectorului privat după expirarea măsurilor de sprijin. Din acest motiv, eliminarea treptată a acestor măsuri va trebui să fie programată cu atenție pentru a se evita efectele în cascadă disproporționate și pentru a se împiedica un nou val de falimente. Este vorba aici și despre piața muncii și retragerea respectivelor măsuri de sprijinire a pieței muncii, care vor trebui concepute astfel încât să se poată menține sub control creșterea numărului de disponibilizări. Recenta creștere a costurilor factorilor de producție și prezența blocajelor în cadrul lanțului de aprovizionare sporesc incertitudinea cu privire la perspectiva inflației. Factorii geopolitici externi și o potențială reapariție a fluxurilor de migrație constituie în continuare o sursă suplimentară de incertitudine. Ca aspect pozitiv, efectuarea parțială a achizițiilor amânate din anul precedent ar putea oferi un impuls suplimentar consumului privat, astfel cum sugerează indicatorii economici cu frecvență ridicată.

EVOLUȚII BUGETARE

Autoritățile oferă în continuare un sprijin punctual, specific și temporar economiei, a cărei redeschidere a fost mai treptată decât se preconizase în luna aprilie. În conformitate cu avizul Consiliului privind Programul de stabilitate al Greciei pentru 2021, măsurile luate de Grecia în 2020 și 2021 au fost în concordanță cu Recomandarea Consiliului din 20 iulie 2020([5]). Măsurile adoptate până în august 2021 rămân în prezent în vigoare și se estimează că vor fi eliminate treptat în perioada următoare. Se preconizează la ora actuală că costul bugetar al acestor măsuri va ajunge la 5,9 % din PIB, și anume cu 0,2 % din PIB mai mult în 2021 în comparație cu estimările anterioare. Acesta include costul unei noi măsuri care stimulează tinerii adulți să se vaccineze. Guvernul intenționează să acorde sprijin și pe parcursul anului viitor, dar la o scară mai mică. Pe lângă măsurile deja anunțate de reducere a ratei contribuțiilor la asigurările sociale și de reducere a taxei de solidaritate socială pentru sectorul privat, care sunt incluse în previziunile Comisiei din primăvara anului 2021, autoritățile au decis, de asemenea, să extindă aplicarea unor cote reduse a taxei pe valoarea adăugată în 2022 pentru anumite bunuri și servicii din anumite sectoare vulnerabile. În iunie 2021, Consiliul a recomandat Greciei ca, în 2022, să utilizeze Mecanismul de redresare și reziliență pentru a finanța investiții suplimentare în sprijinul redresării, urmărind în același timp o politică bugetară prudentă și menținând investițiile finanțate la nivel național ([6]).

Ca răspuns la incendiile forestiere masive din august, autoritățile au adoptat o serie de măsuri de ajutor și de sprijin. La sfârșitul lunii august 2021, autoritățile au emis un buget suplimentar care majorează cheltuielile bugetare ordinare cu 0,1 % din PIB și cheltuielile din bugetul de investiții publice cu 0,2 % din PIB, în vederea finanțării măsurilor de acordare de asistență gospodăriilor, întreprinderilor și regiunilor afectate. Conform estimărilor, sprijinul introdus majorează cheltuielile publice cu 0,3 % din PIB în 2021 și cu 0,1 % din PIB în 2022 și constă într-o gamă largă de măsuri, cum ar fi acordarea de granturi și de împrumuturi, scutirea de la restituirea avansului rambursabil furnizat în timpul pandemiei, renunțarea la impozitul pe bunurile imobile în perioada 2021-2023, suspendarea temporară a obligațiilor legate de impozite și de datorii și acordarea de sprijin pentru administrațiile locale afectate pentru a contribui la reconstrucția regiunilor lor.

La 11 septembrie 2021, autoritățile au anunțat un pachet de măsuri suplimentare. Majoritatea măsurilor prelungesc sau ajustează măsurile de sprijin existente. Mai precis, rata de rambursare a tuturor „plăților în avans rambursabile” (sprijin public pentru întreprinderile afectate de pandemie, distribuit sub formă de împrumuturi cu o componentă de subvenție supusă unor condiții) va scădea și mai mult, de la nivelul actual de 50-100 % la 25-50 %, în funcție de rata de pierdere la nivelul cifrei de afaceri pentru fiecare întreprindere; schema de reducere a timpului de muncă („SYNERGASIA”) va fi prelungită până la sfârșitul anului

([5]) Recomandarea Consiliului din 18 iunie 2021 care include un aviz al Consiliului privind programul de stabilitate al Greciei pentru 2021, JO C 304, 29.7.2021, p. 33-37.

([6]) Recomandarea Consiliului din 18 iunie 2021 care include un aviz al Consiliului privind programul de stabilitate al Greciei pentru 2021, JO C 304, 29.7.2021, p. 33-37. A se remarca faptul că clauza derogatorie generală, care rămâne activă în 2022, permite o abatere temporară de la cerințele bugetare, cu condiția ca acest lucru să nu pună în pericol sustenabilitatea finanțelor publice pe termen mediu. Inițial, aceasta a fost activată în martie 2020 pentru anul 2020 și a fost prelungită până în 2021, astfel cum se precizează în Strategia anuală privind creșterea durabilă pentru anul 2021. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2021, la data de 2 iunie, Comisia a considerat că erau îndeplinite condițiile pentru continuarea aplicării clauzei derogatorii generale în 2022 și pentru dezactivarea acesteia începând cu 2023. Situațiile specifice fiecărei țări vor fi luate în considerare în continuare după dezactivarea clauzei derogatorii generale.

2021; iar schema de subvenționare temporară a ratelor pentru debitorii afectați de coronavirus care beneficiază de împrumuturi pentru reședința principală (sistemul „Gefyra”) va fi prelungită cu încă trei luni ([7]). Ca răspuns la recenta creștere a prețurilor energiei electrice, a fost anunțată o nouă schemă de subvenționare, care va oferi o reducere de 30 EUR/MWh pentru primii 300 kWh pe lună consumați până la sfârșitul anului. Această măsură este temporară și va aduce beneficii tuturor gospodăriilor și întreprinderilor consumatoare de curent de joasă tensiune. Costul acestor măsuri nu a fost încă specificat în totalitate și va fi inclus în previziunile Comisiei din toamna anului 2021. Pachetul include și măsuri care vor avea un impact bugetar în 2022 și vor fi evaluate în contextul proiectului de plan bugetar pentru 2022 ([8]).

A fost adoptat un nou sistem de decontare pentru obligațiile fiscale și de securitate socială restante, survenite în perioada pandemiei și ulterior până la sfârșitul lunii iunie 2021. Acest nou sistem modifică sistemul de decontare deja adoptat, care vizează rambursarea datoriilor amânate corespunzătoare perioadei martie-iunie 2020. Conform sistemului anterior, întreprinderile și gospodăriile direct afectate de măsurile de izolare și de suspendările contractelor de muncă puteau alege să își plătească obligațiile amânate în 24 de rate fără dobândă sau în 48 de rate lunare, în această situație percepându-se o dobândă anuală de 2,5 %. Având în vedere că pandemia a durat mai mult decât se anticipase la momentul proiectării sistemului și că nivelul acumulării de noi datorii restante la plata impozitelor și a contribuțiilor la asigurările sociale a crescut, autoritățile au decis să acorde o perioadă mai lungă pentru rambursarea acestor datorii în cadrul noului sistem. În urma acestei modificări, persoanele fizice și juridice eligibile își pot rambursa datoria restantă în cel mult 36 sau 72 de rate. La fel ca în cazul sistemului anterior, pentru cei care aleg perioada de rambursare mai scurtă nu se percepe nicio dobândă. Pentru a reduce numărul mediu de rate plătite, plățile lunare minime pentru datoriile de peste 1 000 EUR au fost majorate la 50 EUR.

În septembrie 2021, Parlamentul a adoptat o reformă a sistemului auxiliar de pensii care se preconizează că va intra în vigoare în 2022, cu costuri bugetare limitate pe termen mediu, dar cu un impact bugetar considerabil pe termen lung. Autoritățile vor crea un nou fond de pensii public finanțat integral, care va funcționa ca sistem de pensii cu cotizații predefinite pentru pensiile auxiliare. Persoanele nou intrate pe piața muncii([9]) vor fi înscrise în mod automat în acest nou fond, în timp ce angajații care sunt înscriși deja în sistemele fictive de cotizații predefinite și care nu au împlinit vârsta de 35 de ani vor avea posibilitatea de a alege dacă doresc să participe la noul fond sau să rămână în sistemul existent. Costurile bugetare pe termen scurt ale reformei reflectă reorientarea contribuțiilor viitoare ale noilor angajați către acumularea de capital în noul fond, creând astfel un deficit de venituri care va trebui acoperit din fonduri publice. Se preconizează că aceste costuri vor fi gestionabile (0,1-0,2 % din PIB pe an) în următorul deceniu și că ele pot fi acoperite de rezervele existente în bugetul social. Totuși, potrivit estimărilor, costul reformei va crește în timp și va atinge un nivel anual maxim de aproximativ 1 % din PIB în anii 2070. Costul depinde de ponderea angajaților care sunt în prezent asigurați la fondurile suplimentare existente și care decid să se transfere către noul fond, în timp ce impactul asupra nivelului

([7]) Prelungirea schemei este supusă aprobării de către Comisie a amendamentului la decizia SA.58555.

([8]) Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2021, se estimează că deficitul primar monitorizat în cadrul supravegherii mai stricte va ajunge la 7,3 % din PIB în 2021 și la 0,5 % din PIB în 2022, în strânsă corelație cu previziunile autorităților. În iulie 2021, Parlamentul Greciei a adoptat, de asemenea, strategia bugetară pe termen mediu, care este în concordanță cu programul de stabilitate prezentat în aprilie 2021.

([9]) Persoanele nou angajate în sectoare deja înscrise în actualul sistem auxiliar fictiv de contribuții predefinite.

datoriei publice guvernamentale va depinde totodată de strategia de investiții a acestui fond și de clasificarea sa sectorială ([10]).

Riscurile bugetare sunt în continuare substanțiale și sunt determinate, în principal, de evoluția pandemiei și de hotărârile judecătorești pendinte. În cazul în care pandemia continuă să evolueze, ar putea apărea costuri bugetare suplimentare ca urmare a prelungirii în continuare a măsurilor de limitare a răspândirii virusului și a sprijinului bugetar aferent. Alte riscuri decurg din posibilitatea executării, în anii următori, a garanțiilor emise ca parte a măsurilor de sprijin. Riscuri suplimentare pot apărea ca urmare a hotărârii judecătorești pendinte cu privire la pensiile retroactive. În urma hotărârii Consiliului de Stat din iulie 2020, statul elen a plătit 1,4 miliarde EUR sub formă de plăți pentru pensiile acordate în mod retroactiv, dar a refuzat să recunoască orice solicitări rămase referitoare la primele sezoniere și la pensiile suplimentare. Hotărârea pendinte a Consiliului de Stat privind compensarea retroactivă a reducerilor pensiilor suplimentare și ale primelor sezoniere ar putea conduce la plăți suplimentare substanțiale în cazul în care instanța hotărăște în favoarea pensionarilor. În plus, litigiile pendinte împotriva Companiei Imobiliare de Stat (ETAD) continuă să prezinte riscuri bugetare. În fine, clasificarea entității responsabile cu tranzacțiile de vânzare și leaseback pentru proprietățile deținute de debitorii vulnerabili este încă pendinte. În cazul în care entitatea este clasificată ca aparținând administrației publice, acest lucru ar genera costuri bugetare substanțiale în etapa premergătoare înființării entității.

FINANȚAREA DATORIEI SUVERANE

Rezerva de lichidități rămâne considerabilă în măsura în care guvernul își continuă cu succes programul de emitere de obligațiuni. Spreadurile randamentelor obligațiunilor suverane au continuat să scadă în raport cu obligațiunile de stat germane și au fluctuat în jurul a 100 de puncte de bază pentru împrumuturile pe 10 ani începând cu sfârșitul lunii mai 2021. Condițiile favorabile de finanțare sunt susținute în continuare de orientarea acomodativă a politicii monetare a Băncii Centrale Europene, inclusiv de programul său de achiziții de urgență pandemică. Grecia a recurs la piețele de capital de mai multe ori începând din aprilie 2021. În luna mai, aceasta a mobilizat 3 miliarde EUR prin emiterea unei noi obligațiuni de stat de referință cu scadența la 5 ani. Randamentul obținut a fost de 0,17 %, cu un cupon de 0 %. Acestea sunt cele mai scăzute valori atinse vreodată de o obligațiune elenă cu această scadență. În luna iunie, a fost redeschis portofoliul de tranzacționare al unei obligațiuni cu scadența la 10 ani emise în ianuarie 2021 și a fost mobilizată o sumă de 2,5 miliarde EUR cu un randament de 0,89 %. Activitatea de emitere de obligațiuni a continuat în septembrie, odată cu redeschiderea portofoliilor de tranzacționare pentru obligațiunile cu scadența la 5 ani și la 30 de ani. Din emisiunile respective, agenția de administrare a datoriei publice a colectat 1,5 miliarde EUR (randament de 0,02 %), respectiv 1 miliard EUR (randament de 1,675 %). Statul elen și-a depășit deja planul inițial de emisiuni pentru 2021, mobilizând 14 miliarde EUR pe piața deschisă. În plus, în luna mai, Grecia a primit împrumuturi în valoare de aproximativ 2,5 miliarde EUR prin programul din cadrul instrumentului european de sprijin pentru atenuarea riscurilor de șomaj într-o situație de urgență. Rezervele de lichidități ale administrației publice se ridicau la aproximativ 34 de miliarde EUR la începutul

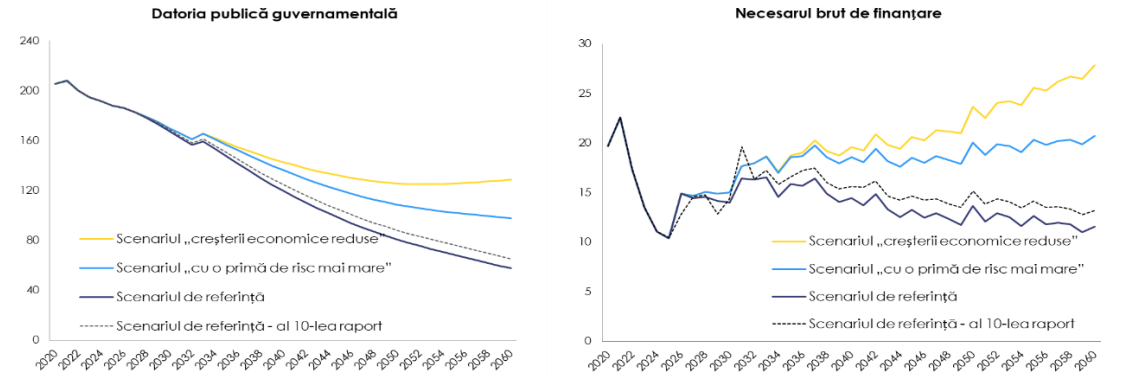
([10]) În cazul în care ar fi clasificat în cadrul administrațiilor publice, impactul asupra datoriei publice ar fi mai mic, deoarece deținerile de obligațiuni suverane elene de către fond ar fi consolidate în cadrul administrației publice.

lunii iulie 2021 ([11]). În plus, în august 2021, Grecia a primit 4 miliarde EUR sub formă de prefinanțare în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență.

ANALIZA SUSTENABILITĂȚII DATORIEI

Actualizarea analizei indică faptul că riscurile legate de sustenabilitatea datoriei au rămas, în general, neschimbate în comparație cu cel de-al 10-lea raport. În mod similar cu evaluarea din cadrul celui de-al 10-lea raport, actualizarea curentă a analizei indică faptul că riscurile pe termen scurt la adresa sustenabilității datoriei sunt în continuare limitate. Riscurile sunt mai semnificative pe termen lung în scenariul „creșterii economice reduse” și în scenariul „cu o primă de risc mai mare”. Analiza sustenabilității datoriei continuă să se bazeze pe previziunile de primăvară ale Comisiei și a fost actualizată cu noi informații privind ratele forward și emisiunile care au avut loc după ultimul raport. Scenariul de referință s-a îmbunătățit ușor în comparație cu cel de-al 10-lea raport, din cauza scăderii în continuare a ratelor forward elene la jumătatea lunii august, cu toate că scenariile alternative au rămas, în linii mari, neschimbate, având în vedere că proiecțiile privind ratele fără risc au suferit doar modificări marginale. În scenariul de referință, datoria scade la 57,6 % din PIB până în 2060, în timp ce necesarul brut de finanțare rămâne sub 15 % din PIB pe termen lung. În scenariul „cu o primă de risc mai mare”, datoria scade la 97,6 % din PIB până în 2060, în timp ce necesarul brut de finanțare se ridică la aproximativ 20 % din PIB față de nivelurile de la sfârșitul anilor 2050. În scenariul „creșterii economice reduse”, nivelul datoriei nu se stabilizează, iar necesarul brut de finanțare depășește în permanență 20 % din PIB începând de la sfârșitul anilor 2040.

Graficul 1.1: **Rezultatele analizei sustenabilităț ii datoriei**

Sursă: Serviciile Comisiei

EVOLUȚIILE DIN SECTORUL FINANCIAR

Nevoile de provizionare legate de operațiunile de securitizare a creditelor neperformante au afectat profitabilitatea băncilor. Prin urmare, în primul trimestru al

([11]) Soldul contului rezervei de lichidități a rămas la 15,7 miliarde EUR. Contul rezervei de lichidități a fost constituit și
prin plăți efectuate în cadrul programului Mecanismului european de stabilitate și este dedicat serviciului datoriei. Grecia
poate utiliza această sumă și în alte scopuri, în urma aprobării de către organismele de conducere
ale Mecanismului european de stabilitate.

anului 2021, băncile au continuat să înregistreze pierderi. În ceea ce privește aspectele pozitive, veniturile nete au crescut. Au contribuit în acest sens, în special, veniturile obținute din operațiunile de tranzacționare punctuale legate de portofoliul de obligațiuni de stat, deși veniturile nete din dobânzi au fost reziliente ca urmare a costului mai scăzut al finanțării, datorat abundenței de lichidități pe fondul creșterii nivelului de depozite și al finanțării ample acordate de Eurosistem. În cazul a două bănci de importanță sistemică, rezultatele au fost sprijinite și de un cost al riscului mai scăzut, dat fiind că ele au început să profite de avantajele reducerii gradului de îndatorare legat de creditele neperformante. În același timp, costurile de funcționare au crescut din cauza unor costuri de restructurare nerecurente. Cu excepția acestora, costurile de funcționare au scăzut, reflectând eforturile băncilor de a-și reduce personalul și numărul de sucursale. Se estimează că se va exercita în continuare o presiune asupra marjelor nete ale dobânzilor, din cauza ratelor scăzute ale dobânzilor și a curățării preconizate a bilanțului. Perspectivele pentru a doua jumătate a anului 2021 în ceea ce privește rentabilitatea vor fi, prin urmare, influențate de: (i) capacitatea băncilor de a-și reduce și mai mult necesarul de provizioane; (ii) activitatea economică, care va afecta cererea de noi împrumuturi; și (iii) capacitatea băncilor de a identifica surse alternative de venit. Reducerea în continuare a costurilor și valorificarea tranziției digitale vor constitui alte provocări-cheie pe termen scurt.

Poziția de capital a băncilor elene la sfârșitul primului trimestru al anului 2021 a rămas, în general, adecvată, în pofida pierderilor înregistrate din cauza pandemiei, a curățării bilanțurilor băncilor și a eliminării treptate parțiale a ajustărilor prudențiale tranzitorii. Rata medie a fondurilor proprii de nivel 1 de bază și rata fondurilor proprii totale consolidate ale instituțiilor bancare erau de 13,6 % și, respectiv, de 15,6 % din activele ponderate în funcție de risc. Acest lucru implică o scădere față de trimestrul precedent și de sfârșitul anului 2019 (16,2 % și, respectiv, 17,3 %), întrucât băncile s-au axat la începutul perioadei pe constituirea de provizioane legate de impactul pandemiei și al viitoarelor securitizări. Eliminarea treptată a ajustărilor prudențiale tranzitorii([12]) și amortizarea anuală a celor mai multe creanțe garantate privind impozitul amânat au exercitat, de asemenea, o presiune temporară asupra ratei generale de adecvare a capitalului băncilor în primul trimestru al anului 2021. Cu toate acestea, majorările recente și încununate de succes ale capitalului social efectuate de două bănci de importanță sistemică în al doilea trimestru al anului 2021 ([13]), împreună cu alte acțiuni de consolidare a capitalului, permit băncilor elene de importanță sistemică să continue cu strategiile lor ambițioase de reducere a creditelor neperformante. În același timp, poziția de capital a unor instituții de importanță mai redusă poate necesita o monitorizare atentă pe termen scurt, deoarece ele trebuie să-și gestioneze și nivelul ridicat de credite neperformante. În ceea ce privește cerința minimă de fonduri proprii și datorii eligibile (MREL), cele patru bănci de importanță sistemică și-au adaptat politica referitoare la emisiuni astfel încât să îndeplinească obiectivul intermediar obligatoriu stabilit pentru 1 ianuarie 2022, astfel cum s-a întâmplat în cazul emisiunilor de succes din prima

([12])Aceste dispoziții tranzitorii se referă la introducerea treptată a noilor standarde de contabilitate privind deprecierea activelor financiare și la punerea în aplicare a unor noi norme care să determine băncile să reducă mai rapid nivelul expunerilor neperformante, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2019/630 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 și cu orientările relevante în materie de supraveghere.

([13]) Prima, care a avut loc în aprilie 2021, a mobilizat 1,38 miliarde EUR, iar a doua, în iunie 2021, a mobilizat 800 de milioane EUR. Acestea au fost primele majorări de capital social ale băncilor elene începând din 2015.

jumătate a anului 2021([14]).

Legătura dintre instituțiile bancare suverane a devenit mai puternică în ultimul an și va necesita o monitorizare atentă în viitor. Ponderea deja ridicată a creditelor fiscale amânate în capitalul băncilor este în creștere, ajungând la 65 % din fondurile proprii de nivel 1 de bază în primul trimestru al anului 2021, întrucât pozițiile de capital ale băncilor sunt supuse unor presiuni provocate de costul securitizărilor creditelor finalizate și viitoare și de nivelurile scăzute de profitabilitate. În plus, băncile de importanță sistemică din Grecia și-au sporit treptat expunerea la risc prin obligațiunile de stat naționale pe care le dețin, de la 6,4 % din totalul activelor lor la sfârșitul anului 2018 la 10,1 % la sfârșitul anului 2020 ([15]), deși riscul asociat rămâne limitat pentru moment din cauza ponderii obligațiunilor de stat naționale deținute care sunt clasificate la un cost amortizat ([16]), precum și din cauza volatilității scăzute a randamentelor obligațiunilor suverane pe fondul orientării acomodative a politicii monetare a Băncii Centrale Europene. În plus, expunerea băncilor elene la riscul legat de datoria lor suverană crește și mai mult prin garanțiile de stat furnizate în contextul schemei Hercules și al măsurilor de sprijin din partea statului în contextul COVID-19, în timp ce statul deține, de asemenea, participații în acest sector, ca urmare a participării sale la recapitalizările bancare anterioare.

Se preconizează că deteriorarea marginală a ratei creditelor neperformante în primul trimestru al anului 2021 va fi inversată în următoarele trimestre, pe fondul unor noi securitizări ale creditelor neperformante în cadrul schemei Hercules. După o îmbunătățire continuă în 2020, rata creditelor neperformante a crescut în martie 2021, ajungând la 30,3 % pe bază individuală, și rămâne cea mai ridicată din zona euro. Motivul acestei creșteri ușoare este extinderea noilor cazuri de neplată în primul trimestru al anului, în special în portofoliul de credite pentru întreprinderi și consumatori, trei dintre cele patru bănci de importanță sistemică înregistrând intrări nete de credite neperformante în trimestrul respectiv. Cu toate acestea, se preconizează că scăderea stocului de credite neperformante se va relua începând cu cel de-al doilea trimestru al anului, întrucât până la sfârșitul lunii iunie 2021 au fost încheiate în mod oficial alte trei tranzacții în cadrul schemei Hercules, totalizând un portofoliu agregat de credite neperformante securitizate de aproximativ 17 miliarde EUR. Cele patru bănci elene de importanță sistemică intenționează să vândă credite neperformante suplimentare în valoare de 24 de miliarde EUR până la sfârșitul anului 2021, profitând de recenta extindere a schemei. Scopul acestora este atingerea unor rate de o singură cifră ale creditelor neperformante până cel târziu în 2022. Succesul acestor planuri ambițioase de reducere depinde de o serie de factori, cum ar fi amploarea fluxurilor de noi credite neperformante, creșterea economică viitoare și condițiile generale de piață. În acest sens, în efortul de a adapta cadrul Hercules la mediul post-pandemie și de a reflecta impactul negativ al crizei sanitare asupra recuperării împrumuturilor ([17]), autoritățile au adoptat, în iulie 2021,

([14]) Băncile elene au emis cu succes în prima jumătate a anului 2021 obligațiuni de rang II în valoare de 500 de milioane EUR în martie 2021, obligațiuni preferențiale negarantate cu rang superior în valoare de 500 de milioane EUR în mai 2021 și obligațiuni suplimentare de rangul I în valoare de 600 de milioane EUR în iunie 2021.

([15]) Sursă: Banca Greciei, Raportul privind stabilitatea financiară, iunie 2021.

([16]) Prin clasificarea deținerilor de obligațiuni de stat ca fiind deținute până la scadență (adică la costul amortizat), băncile își protejează baza de capital propriu de orice creștere potențială a volatilității randamentelor obligațiunilor de stat.

([17]) Suspendarea măsurilor de executare în perioada pandemiei a afectat capacitatea administratorilor de credite de a-și recupera creditele și a creat necesitatea unei oarecare flexibilități, având în vedere că în cadrul

modificări suplimentare ale legislației relevante de punere în aplicare a schemei.

După expirarea moratoriilor, o evaluare inițială evidențiază un impact negativ moderat asupra calității activelor, aliniat așteptărilor băncilor, însă riscurile de evoluție negativă continuă să fie prezente. Marea majoritate a moratoriilor au expirat la sfârșitul anului 2020, cu câteva excepții limitate, legate în special de sectorul ospitalității. Rezultatele inițiale sugerează că este puțin probabil ca numărul potențialelor cazuri de nerambursare să depășească estimarea inițială inclusă în planurile de afaceri ale băncilor pentru 2021. În prezent, aproximativ jumătate dintre debitorii al căror moratoriu a expirat au revenit la un model normal de plată, în timp ce tranziția lină către un model normal de plată pentru debitorii rămași este sprijinită de: a) o serie de produse cu o rată crescătoare a dobânzii oferite de bănci clienților viabili care se confruntă cu dificultăți temporare și b) cele două sisteme temporare de subvenționare pentru plata ratelor instituite de autorități pentru debitorii în activitate sau restructurați care au fost afectați de coronavirus (schemele „Gefyra” și „Gefyra II”). Termenul de depunere a cererilor pentru cea mai recentă dintre aceste două scheme, care vizează împrumuturile pentru întreprinderi acordate întreprinderilor mici și mijlocii și profesioniștilor, a fost sfârșitul lunii mai, cu un total de 40 314 cereri depuse, dintre care 18 077 de cereri eligibile au fost procesate până la sfârșitul lunii iulie, ceea ce corespunde unor împrumuturi în valoare de 6,5 miliarde EUR, în majoritate performante (84 %). Autoritățile au anunțat, de asemenea, o prelungire limitată, cu 3 luni, a primei scheme, legată de împrumuturile garantate printr-o reședință principală, pentru a permite o eliminare mai treptată pentru debitorii afectați de COVID. Cu toate acestea, riscurile de evoluție negativă persistă în ceea ce privește nivelurile de provizionare ale băncilor, întrucât impactul deplin al pandemiei asupra fluxurilor de credite neperformante poate deveni evident, cu un decalaj care să se manifeste abia în 2022. Acest lucru se întâmplă din cauza faptului că produsele cu o rată crescătoare a dobânzii și cele două scheme „Gefyra” expiră spre sfârșitul acestui an, precum și din cauza încetării preconizate a mai multor alte programe de sprijin din partea statului. Prin urmare, este nevoie de o clasificare adecvată și omogenă și de constituirea de provizioane pentru împrumuturile care fac obiectul unor soluții accelerate, precum și de îmbunătățiri suplimentare ale capacității interne a băncilor de a realiza restructurări viabile ale creditelor pe termen lung, pentru a gestiona în mod proactiv astfel de riscuri și pentru a asigura îndeplinirea obiectivelor ambițioase de reducere a creditelor neperformante.

Programele de sprijinire a creditării au continuat să consolideze fluxul de credite către economie. În perioada ianuarie-iunie 2021, 28 % dintre noile împrumuturile cu scadență definită acordate societăților nefinanciare au fost sprijinite de instrumentele oferite de Banca Elenă de Dezvoltare, 48 % fiind acordate întreprinderilor mici și mijlocii. Fondul de garantare COVID-19 pentru întreprinderi a contribuit la acordarea de împrumuturi în valoare de 5,7 miliarde EUR de la începutul pandemiei până la sfârșitul lunii iunie. Fondul rămâne disponibil până la sfârșitul anului 2021 și se preconizează că va canaliza împrumuturi suplimentare în valoare de 0,8 miliarde EUR. În cadrul schemei „Tepix II”, până la sfârșitul lunii iunie au fost acordate împrumuturi în valoare de 2,1 miliarde EUR. Creditele acordate societăților nefinanciare au continuat să crească, dar într-un ritm mai lent. În iulie 2021, rata anuală a creșterii creditelor nete acordate societăților nefinanciare a scăzut la 4,1 %, de la 6,7 % în aprilie și 10,0 % în decembrie 2020, cu o încetinire în cazul întreprinderilor mari, care compensează pe deplin accelerarea în cazul întreprinderilor mici și mijlocii, dat fiind că două rambursări considerabile ale unor împrumuturi acordate corporațiilor în luna aprilie au

legislativ sunt prevăzute măsuri pentru cazul în care recuperările nu corespund previziunilor planurilor de afaceri.

afectat tendința generală. Costul creditelor acordate societăților nefinanciare s-a menținut la un nivel minim istoric în prima jumătate a anului 2021, spre deosebire de costul creditelor pentru întreprinderile individuale, care este substanțial mai ridicat. În plus, condițiile favorabile de piață au permis celor mai mari societăți nefinanciare din Grecia să recurgă la pieţele financiare pentru a identifica fonduri suplimentare prin emiterea de obligațiuni corporative. În ceea ce privește gospodăriile, rata anuală a creșterii creditării a rămas negativă și, în linii mari, neschimbată, la -2,5 % în luna iulie 2021 în comparație cu sfârșitul anului 2020, ea implicând un cost constant mai ridicat.

Fondul elen pentru stabilitate financiară a participat la majorările reuşite de capital social efectuate de două bănci de importanță sistemică. Fondul a participat în al doilea trimestru al anului 2021 la exercițiile de majorare a capitalului a două instituții de credit pentru a evita o reducere excesivă a participației sale la acestea. În același timp, fondul a continuat să sprijine băncile în planurile lor strategice pe termen lung, pentru a răspunde provocărilor legate de inovare și de sustenabilitate. Tratamentul statistic al impactului bugetar al injecțiilor de capital va fi evaluat de către autoritățile statistice în perioada următoare. Procesul de numire pentru postul de director executiv adjunct al fondului a înregistrat întârzieri. Menținerea independenței fondului și respectarea procesului de selecție, astfel cum este prevăzut în lege, rămân esențiale.